

„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

**Представяне на резултатите от
Проучване на Седефоп на
съществуващите публични мерки/
програми в областта на
професионалното образование и
обучение в Р България, насочени
към възрастни лица, търсещи
убежище и/ или хуманитарни
мигранти с цел интеграцията им
на пазара на труда**

Малко предварителна фактология

През 2015 г. повече от 1 милион души преминаха Средиземно море, за да търсят международна закрила в Европа. Общо около 1,5 млн. души са потърсили убежище в т.нар. развити държави през същата година, което е почти два пъти по-голямо като цифра от отчетените през 2014 г. данни и повече от която и да било предишна европейска бежанска криза след края на Втората световна война.

Тази **хуманитарна криза** е безпрецедентна както по отношение на обема на потока от хора, търсещи международна закрила и идващи към ЕС, така и по отношение на характеристиките на тези потоци: разнообразието по отношение на националност, възраст, пол, ниво на образование и социално-културен произход, както и многобройните „входове“ за влизане.

Едно от ключовите предизвикателства е как да се осигури възможно най-бързата и комплексна интеграция на пристигащите мигранти след навлизането им в приемащата европейска държава.

Бежанската ситуация в България

- ✓ През 2015 г. в България са регистрирани 20 391 лица, които са потърсили закрила от Държавната агенция за бежанците към Министерския съвет, което е своеобразен „пик“ за страната ни.
- ✓ През 2016 г. заявленията за защита - 19 418, са с 5 % по-малко от регистрираните през 2015 г.
- ✓ Последни цифри за 2017 година (до м. април), предоставени от Държавната агенция за бежанците:
 - Брой лица, търсещи закрила - 1563;
 - Хора със статут на бежанци - 346;
 - Предоставяне на хуманитарен статут - 384;
 - Отказ - 1148;
 - Други (спрени процедури и т.н.) - 8893.

Бежанската ситуация в България

- ✓ С повече от два пъти е намалял броят на хората с висше или колежанско образование в сравнение с другите категории от началото на бежанската "вълна" в страната.
- ✓ Според статистиката за последните две години хората без образование са 23 %, а тези с начално или основно образование са 54 %.
- ✓ През 2016 г. лицата, търсещи закрила, които са посочили като образователно ниво висше или колежанско образование са ок. 6 %, като много малка част от тях реално притежават документ, който да го удостовери.
- ✓ През същата година броят на търсещите убежище от Сирия значително намалява - за този период те са два пъти по-малко отколкото през 2015 г.

Концепция на проучването на Седефоп

Предмет на изследването: Реализирани публични мерки/ програми в областта на професионалното образование и обучение в Р България, насочени към **възрастни лица**, търсещи убежище и/ или хуманитарни мигранти с цел интеграцията им на пазара на труда

* *“Възрастно лице”* съгласно методологията, подадена от Седефоп за целите на изследването, е човек над 25-годишна възраст. Наложи се изясняване на законодателното измерение на понятието в България- **Закон за професионалното образование и обучение (ЗПОО): лица, навършили 16 години.**

Етапи на изследването: проведено на два етапа, съответно през м. август 2016 г. (идентифициране на мерки/ програми до 08.08.) и м. септември (финализиране до 10.09.2016 г.).

Изследователски фокус:

- ✓ Публични програми или отделни мерки на национално или регионално ниво за подпомагане трудовата интеграция на бежанците/ мигрантите;
- ✓ Съществуващи финансови механизми за подпомагане на национално/ регионално ниво;
- ✓ При липсата на конкретни действащи мерки и програми, могат да бъдат посочени започнали дебати или проекти на инициативи в тази област.

Първи етап на изследването- до м. август 2016 г.

- ✓ *Седефоп* предостави възможността там, където липсват политики и отделни мерки, свързани с ПОО и директно насочени към търсещите убежище лица и/или хуманитарните мигранти, държавите да подадат информация за такива, предназначени за възрастните мигранти като цяло.
- ✓ Идентифицираните програми/ мерки следва да бъдат реализирани на национално или регионално ниво.
- ✓ Задължително е участието на национални институции; допуска се и описанието на мерки, които са инициатива на неправителствени организации, но в тях следва да са въвлечени и държавни институции, т.е. реализирани под институционална „шапка“.
- ✓ Изследваните програми/ мерки могат да бъдат част и от по-широка правителствена подкрепа, например правна, здравна, езикова подкрепа, подкрепа за настаняване и др.

Втори етап на изследването- до края на м. септември 2016 г.

- ✓ Необходимо беше да се изберат 4 програми/ мерки от всички предварително подбрани и да се опишат детайлно според подадените от *Седефоп* критерии.
- ✓ Преимущество получават тези от тях, които са директно (ексклузивно) насочени към търсещите убежище лица и/ или хуманитарните мигранти.
- ✓ В случай, че бъдат подбрани повече от 4 бр., предимството е за програмите/ мерките от национален мащаб и по изключение- тези с регионален обхват на действие.
- ✓ На този етап за България бяха селектирани програми и инициативи, експлицитно насочени към групата на бежанците.

Първи данни от проучването

- ✓ Обособени бяха 2 основни групи програми и мерки:
 - Ексклузивно насочени към търсещите убежище лица/ хуманитарните мигранти:
 - Програма за заетост и обучение на бежанци, финансирана със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда
 - Предложение за Подкрепа за интеграция за ползвачи се с международна закрила лица в България през 2016 г.- Представителство на ВКБООН в Р България
 - “Проект Бежанци”- съвместна инициатива между „Си Ви Ес“ България и „Каритас София“, заедно с Държавната агенция за бежанците
 - Информационни срещи в центровете за временно настаняване на бежанци в страната – организирани от Бюрата по труда
 - Специализирани информационни трудови борси за бежанци

Първи данни от проучването

- Програми и мерки, които покриват цялото население на страната, и в които търсещите убежище лица/ хуманитарните мигранти са специфична целева група:
 - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014- 2020 г., Инвестиционен приоритет „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“- операция „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“
 - Посреднически услуги, осигурявани от Дирекциите „Бюро по труда“ в съответствие със Закона за насърчване на заетостта, предоставяни на лицата със статут на бежанец или хуманитарен статут в Р България
 - Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Инвестиционен приоритет „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“ посредством процедура за безвъзмездна финансова помощ: BG05M2OP001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/ или търсеци или получили международна закрила“
 - Държавен образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език, разработен от Министерството на образованието и науката – за ученици от етническите малцинствени групи, деца на чуждестранни граждани, работещи в страната, или деца на бежанци

Втори етап от проучването

- По- подробно бяха описани следните програми и мерки съобразно предварително дефинирани от Седефоп въпроси:
 - Програма за заетост и обучение на бежанци - МТСП и Агенция по заетостта
<https://www.az.government.bg/pages/programa-za-zaetost-i-obuchenie-na-bejanci/>
 - Специализирани информационни трудови борси за бежанци, организирани от Агенция по заетостта и Агенция за бежанците
 - “Проект Бежанци” - реализиран на територията на трите регистрационно-приемателни центрове в гр. София
<http://refugeeproject.eu/en>
 - Посреднически услуги, осигурявани от Дирекциите „Бюро по труда” в съответствие със Закона за насърчаване на заетостта, предоставяни на лицата със статут на бежанец или хуманитарен статут в Р България
<https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=HOMEN2&lang= eng#>

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Благодарим Ви за вниманието!

НАПОО

1113 София, бул. Цариградско шосе №125, бл.5, ет.5